

Bilag 1.

Til det Udvalg, som er nedsat for at behandle Lovudkastet om de geistlige Embedsmænds Lønning.

Under første Behandling af det i Folkethinget indbragte Lovforslag om de geistlige Embedsmænds Lønning fremhævedes af enkelte Talere Nødvendigheden af, at det nøie maatte blive undersøgt, om ikke den foreslåede Lønningsmaade vilde kunne komme til at medføre forøgede Byrder for Statskassen, hvorved Opmærksomheden især henleedes paa de i Lovudkastet indeholdte Pensioneringsbestemmelser. Undertegnede, som deler den af de omhandlede Talere udtalte Frygt for, at dette Lovudkast, dersom det usorandret vedtages, skal blive meget byrdefuldt for Statskassen, har troet at burde meddele det til Lovudkastets Behandling nedsatte Udvalg nogle Betragtninger om de Midler, hvorved man kunde forebygge Statskassens Behyrdselse i det Mindste i et af de Punkter, hvor den meest er at frygte, og som ogsaa særlig har været fremdraget under Sagens Behandling i Salen, nemlig de nysnævnte Pensioneringsbestemmelser. Vel er dette Punkt ikke det eneste, maaskee ikke engang det Betydeligste af dem, som indeholde Spiren til en Underbalance for Statskassen ved denne Sags Ordning; men det har dog i og for sig ikke ringe Vægt, og kunde den deri liggende Hindring fjernes, vilde uden Tvivl ikke lidet være bundet for Sagens Fremme. Dersom der var Sandsynlighed for, at der efter den tilsigtede Lovs Ikrafttræden ikke vilde blive anvendt noget andet System for Præsternes Afstedigelse med Pension end det hidtil benyttede, vilde Faren være mindre betydelig. Man vilde da kunne beregne nogenlunde sikkert, hvor stor Pensionsbyrden vilde blive, og hertil tage Hensyn ved Fastsættelsen af Lønningerne. Men det maa vel erindres, at det hidtil fulgte System for Afstedigelsen af Geistlige, er ikke lidet forskjelligt fra det, som følges i de fleste andre Embedsclasser. Man har gjerne ladet ældre og svagelige Præster, forsaavidt de selv ønskede det, blive siddende i deres Embeder, og tilladt dem at antage Medhjælpere, som de selv lønede, hvilket for Præsterne i Reglen har været fordeelagtigere end at modtage Pension, og af Ministeriet har maattet begunstiges, navnlig for de Kalbs Vedkommende, hvis Subtagter ikke vare store nok til at skaffe Præsten tilstrækkeligt Underhold, naar et betydeligt Pensionsbidrag deraf skulde afholdes. Dette Hensyn har udøvet et vist Tryk paa Kirkeministerens med Hensyn til Afstedigelse af Præster. Vortages det, uden at Noget sættes i Stedet, vil Ministeriets naturlige Tilskyndelse til at søge Præsteembederne saavidt muligt besatte med kraftige og dygtige Geistlige gøre sig gjældende med en saadan Styrke, at en nu uberegnelig Tilvæxt i Pensionsbyrden deraf maa blive Følgen.

Den under Forhandlingerne i Thinget antydede Udvei, ligesom at affløbe Præsterne deres Pensionsret ved en Forhøielse i deres Lønning, vilde, selv om den lod sig forene med Grundlovens Bestemmelser, neppe være praktisk anvendelig i den Form, hvori man synes at have tænkt sig den. Thi den Opsparelse, som man herved gjør Regning paa, at Præsterne vilde kunne iværksætte, vil i alt for høi Grad ligge udenfor, hvad der falder disse Embedsmænd, naar de ere, som de helst bør være, naturligt, til at man i nogen synderlig Grad skulde kunne gjøre Regning paa, at den vil finde Sted, og Resultatet vil da blive, enten at Regje-